

Matkaraportti

Festivaalimatkan sisältö:

Prix Europa -broadcasting festivaali on Euroopan suurin vuosittainen monimediallinen tapahtuma. Prix Euroopassa on useita kilpailukategorioita sekä televisio-, radio- ja onlineprojekteille.

Osallistuin Prix Europa -festivaalille, koska kuvaamani Muodonmuutoksia-dokumentti (YLE 2017) oli valittu ainoana suomalaisena dokumenttina tv-dokumenttien kilpailusarjaan.

Televisiiodokumenttien sarjassa kilpaili 22 dokumenttia 14 eri euroopan maasta ja kilpailun tuomaristo koostui kilpailussa mukana olevien dokumenttien tekijöistä.

Kilpailun jokaisena päivänä katsottiin 3 – 5 dokumenttia, joista keskusteltiin tuomariston kesken puoli tuntia per elokuva. Sen jälkeen jokainen tuomariston jäsen arvioi kunkin elokuvan dramaturgiaa, visuaalisuutta, ideaa ja sen toteuttamisen onnistumista.

Matkan hyödyllisyys:

Oli hyödyllistä nähdä minkälaisia dokumentteja eri maista oli valittu kilpailemaan Prix Euroopassa, kun kilpailuun kerran lähetetään eurooppalaisten tv-dokumenttien parhaimmistoa. Tämä oli kiinnostavaa etenkin kun oma dokumenttimme oli mukana kilpailussa. Oli myös avartavaa keskustella sekä kuulla suoria arvioita juuri nähdyistä dokumenteista ja myös saada suoraa palautetta Muodonmuutoksia-dokumentista. Oli erityisen kiinnostavaa havaita, että näkemykset ja arviot siitä minkälainen hyvä dokumentti on, oli varsin vahvasti alue- ja kulttuurisidonnainen. Suomalaisilla, ruotsalaisilla ja norjalaisilla vaikutti olevan varsin samankaltainen näkemys siitä minkälaisista aineksista toimiva dokumentti koostuu: pohjoismaalaiset suosivat elokuvallista ilmaisua sekä kuva- että tarinankerronnassa. Saksankieliset maat (Saksa, Sveitsi) muodostivat vahvat omat käsityksensä, jotka erosivat merkittävästi etenkin pohjoismaisista mieltymyksistä, mutta myös muiden Euroopan maiden tyylistä. Festivaalille osallistuneet saksalaiset ja sveitsiläiset pitivät selkeästi journalistisemmasta ja suoraviivaisemmin selittävästä tyylistä.

Festivaalin ohjelma oli todella intensiivinen. Elokuvia katsottiin klo 09-17 ja sen jälkeen vielä keskusteltiin jokaisesta päivän aikana nähdyistä elokuvasta puoli tuntia per elokuva, joten päivät venyivät iltaan saakka. Joka ilta järjestettiin jokaisen kilpailusarjan osallistujille omakustanteinen illallinen. Illallisilla keskusteltiin sekä päivällä nähdyistä dokumenteista että tv-dokumenteista

yleensä. Oli kiinnostavaa tutustua muihin eurooppalaisiin tekijöihin ja viritellä mahdollisia tulevia yhteistyökuvioita. Prix Europan tv-dokumenttisarjan osallistajat olivat pääasiassa tuottajia ja ohjaajia. Olen iloinen saamastani mahdollisuudesta osallistua festivaalille, toivon että kuvaajat pääsevät useamminkin osallistumaan alan tapahtumiin eikä edustusta varattaisi ainoastaan tuottajille ja ohjaajille.

Arviointi festivaalin tasosta:

Prix Europa -festivaali on merkittävä siinä mielessä, että siellä kilpailee suuri määrä erilaisia tuotantoja yhden viikon aikana. Mielestäni festivaalin kiinnostavuutta lisää se, että jokaisesta kilpailevasta tuotannosta täytyy olla vähintään yksi edustaja kilpailussa paikan päällä koko viikon ajan. Sitä kautta pääsee tutustumaan syvemmin miten elokuvat on tehty ja minkälaisia vaiheita tuotannoissa on käyty läpi ja miten mahdollisia tuotannollisia ongelmia on ratkottu. Viikon aikana on myös runsaasti mahdollisuuksia tutustua eurooppalaisiin kollegoihin, saada lisätietoa miten itseä kiinnostavat tuotannot ovat saaneet alkunsa ja mitä kaikkea niiden loppuun saattamiseksi on tarvittu.

Festivaalin taso oli yllätyksekseni todella vaihteleva. Olin yllätynyt siitä, että vaikka sarjassa kilpaili muutamia todella hienoja elokuvia, osa dokumenteista oli varsin heikkotasoisia. Muutamaa sarjaan osallistuvaa ohjelmaa ei mielestäni voi edes kutsua dokumentiksi vaan ennemminkin ajankohtaisohjelmaksi. Teema dokumentti vs ajankohtaisohjelma herätti myös paljon keskustelua: elokuvallisten dokumenttien tekijät ihmettelivät ajankohtaisohjelmatyylisiä juttuja tv-dokumenttien sarjassa ja ajankohtaisohjelmatyylisten juttujen ohjaajat kritisivat elokuvallisempia dokumentteja siitä, että 'tietoa' ei jaettu tarpeeksi vaan asioita jätettiin selittämättä tai liikaa oman tulkinnan varaan. Tässä ehkä Prix Europan kilpailukategorioiden jäykkyys konkretisoituu: osa ajankohtaisohjelmatyylisistä 'dokumenteista' kilpaili dokumenttisarjassa, koska eivät ohjelman ajallisen keston takia mahtuneet ajankohtaisohjelmien sarjaan.

Tv-dokumenttisarjan voittaja oli yllätys. Sarjaa ei voittanut dokumentti vaan belgialainen kokkiohjelma. Kyseisessä ohjelmassa oli paljon loistavia dokumentäärisiä elementtejä, ja omassa genressään ohjelma olikin erittäin mainio. Hämmästyin lähinnä sitä, että kokkiohjelma oli ylipäättään valittu tv-dokumenttien sarjaan. Muodonmuutoksia-dokumenttimme ei menestynyt kilpailussa. Vain sarjan kymmenen parasta dokumenttia julkistettiin eikä Muodonmuutoksia ollut niiden joukossa.

Miinusta Prix Europa saa projisointien tasosta. Projisointitekniikkaa voisi uusia, sillä vanhentunut

projisointilaitteisto ja vanhanaikainen 4:3 kangas heikensivät katsomiskokemusta merkittävästi.

Kaikenkaikkiaan kuitenkin koen, että festivaalimatka oli avartava ja siitä minulle hyötyä: osallistuin mielenkiintoisiin keskusteluihin ja sain uusia kontakteja. Oli myös hienoa huomata, että suomalaisen dokumenttielokuvan ei tarvitse hävetä. Päinvastoin.